

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Hirdetések legutányosabban, Árszabály szerint. Lapunk számára hirdetések — eredeti árakban — min- den bel- és külföldi hirdetői iroda fogad el.
Egész évre	4 frt	Felér János.	
Fél évre	2 „	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.	
Negyed évre	1 „	A lap szemléi részét illető közlemények a szerkesztőségbe, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.	

Gyermekvédő kongresszus.

Az állam legfőbb tőkéje az ember. Ezen elvből kiindulva létesültek a gyermekvédő egyesületek s ezeknek kongresszusát minapiban tartották országunk szék- és fővárosában Budapesten.

A gyermekvédelem már magában véve nagy program. A feladatok benne oly sokoldalúnak, hogy azoknak teljesen megfelelni majdnem lehetetlen. Az elzüléstől való megmen- tésés képezi ezen feladatok közül talán a legnehezebbiket. Mert nem a javító intézetek, a fegyházak és fogházak s más efféle büntető házak a legényegesebbek a javítást célzó eszközök között, hanem az elromlás megelőzni, az elzülést megakadályozni, szóval a gyermeket a bűn örvényére való lépése előtt megmen- títeni, őt a társadalom hasznos, tevékeny tagjává tenni, ez a főteendő, az elhagyott (elenc) vagy elhanyagolt gyermekekkel szemben. Ide érve már a szülők és mások önkénye elleni védelem is. Ebből folyólag a szegény beteg gyermekek gyógykezelése, ápolása és halandóságának lehetőleg megakadályozása szintén ide tartozik.

Mindezekre különösen nálunk nagy szükség van, mert bizony a mi népünk e tekintetben még hátrább áll más művelt nemzeteknél. Pedig a szülők legnagyobb öröme mégis csak azon körülmény teszi, ha jól nevelt gyermekeik vannak.

Sok nálunk az elzülött gyermek — és hol nem volna az! — kik felnőtt korukban a társadalmat veszélyeztetik. Persze jobban ellenőrizhetők azok kisebb helyeken, mint a nagyobb városokban. Ilyen elhagyott gyermekekből válnak aztán idővel a legveszedel- nesebb egyének, a társadalom valóságos rémei és ostarjai. A gyermekvédő egyletek feladata ezt a bajt ellensúlyozni.

De erre a mi gyermekvédő, vagy akármilyen nevet viselő egyletünk a feladathoz képest még mindig csekély számmal vannak. A mi földművelő népünk házi állatait majdnem nagyobb értékűnek tekinti, mint saját gyermekeit.

Ha pl. igaz marhája megbetegszik, előbb keres segítséget szakembertől, mint saját gyermeke megbetegedésénél. Ezért is ilyen **egyesületek** nek minden helységben kellene lenniük, mert az ember az állam s társadalom legfőbb tőkéje.

Másod sorban jönnek a siketnémák, vakok, hülyék, gyenge elméjűek és más testi-lelki fogyatkozásban szenvedők gondozása és gyámoltatása. Ezeknek a társadalom javára való megmentésén kell az egyesületeknek fáradoz- niok. Ezekből is lehet még nagy százalékot hasznos, munkás emberekké képezni, hogy ne legyenek a társadalom terhére, hanem valjanak tevékeny emberekké, szerezzék meg a minden- napi kenyereiket kezeik munkája által.

Ha egy megrögzött gonosz gyermeket sze- meink előtt látunk, nem támad-e bennünk önként az a kérdés: hogyan válhatott ez a fiú oly gonoszszá? A szülők elhanyagolták nevelését, ily esetekben kell az egyesületeknek a mulasztást pótolni, mert az ilyen gonosz- tónok cselekedeteiért a társadalom bünhődik legtöbbit. A gonoszgás pedig épen úgy, mint a jóra való tehetség, ott fészkel az ember lel- kében; az elsőt elnyomni, az utóbbit pedig kiképezni: saját magunk feladata.

A humanizmus mai kora ezeket a felada- tokat már belátta s azért jöttek a gyermek- védő egyesületek képviselői Budapesten össze, hogy eszméiket kicseréljék, tisztázzák; hogy tanácskozzanak a teendőik felett és a hozott üdvös határozatokat a védelemre szorult gyer- mekek javára érvényesítsék is.

Isten áldása kísérje a kongresszus önzet- len munkásságát. A szeretet és humanizmus nevében kívánjuk, hogy hazánkra nézve legyen gyümölcsöző s végződjék gyermekeinkre áldás következményekkel!

Lapszemle.

A tót nemzetiségű aspiráció orgánuma: a »Na- rodnje Noviny«, f. é. 110-iki száma vezércikkét hoz: »Mit jelentens ez!?« címmel, melyben a felvidéki árva gyermekek álföldön való széthelyezésére a szegénylen- tes rabberkeskedés bélyegét súti s ezen különben leg-

hazafiasabb intencióból kezdeményezett népesedési áram- latot a barbárság világtátásába állítja. A cikk szószre- rintí fordítása ez: »A lapokban oly hírek járnak, melyek- nek nehéz hittel adni a most Pesten előszedett gyermek- védő kongresszus után. Még pedig, hogy a tót árvákkal való manipuláció ismétlődni készül. Hogy Trencsén, mely a mostani csak nem régen foglalta el méltóságát) a belügyminiszternek indítványt terjesz- tett volna elő, hogy intézen felhívást a magyar tör- vényhatóságokhoz, miszerint jelentkezzenek tót gyer- mekeikért, kikből most 103 darab volna kifuvorozható! A gyermekek at lennének adva magyar családokba, hogy jó hazafiakka valjanak. Mindez lepleződik a »jóté- konyság« átlatszó fátylával. Hogy ez a »jótékonyaság« nem volt egyébb néhány évvel ezelőt ördögi humbug- nál, beigazodott számtalan példával. Csak az Isten tudja, mit szenvedtek el az u. n. »árva« az u. n. »jöl- tevők«-nél; csak nekünk van tudomásunk némely meg- semmisült egzisztenciáról; hisz senki sem vezetett jegy- zéket azokról a szerencsétlen teremtésekről, kiket az anyák szerencsétlenségére és örök kárhozarta hoztak e világára? Senki sem tudja, hány pusztult el zsenge korá- ban, hany foglalta el a fogházat, hany ment tönkre a nagy világ bűnéiben!?! A szülői nevelés és szeretet nélkül a gyermek elvesznetnek tekinthető még kedve- zőbb körülmények közt is, mint minőkben éltek e rab- szolgák és rabszolgák durva vevőiknél. Bizonyos az is, hogy az expedició célja nem sikerült; a trensényi nép nem renegált, sem az álföld népfajtajá nem lett szaporább.

És azért ép úgy erkölcsi, mint hazánossági okok- ból nem hiszünk, hogy Széll Kálmán miniszter kezét nyugtana a tót gyermekekre irányuló újabb támadáshoz. Nem hiszünk, hogy Széll Kálmán az igazság, törvény- ség és jog éraját akarná megbélyegezni a tót hús és tót vér küfarokadásával. A dolgot oly borzalmas és égbé- kiáltó, hogy Osztrouckzy Géza, a trensényi főispán, — kiről eddig semmi rosszat nem hallottunk, — nem kezdheti hivataloskodását ily túlkapással, mely már egy ízben iszonyattal rázkódott meg az egész művelt Európát.

Lehetséges, sőt valószínű, hogy előttünk áll Szal- lavyzky, az egyszer s mindenkorra elejtett főispán terve, ki fulladozván nemtelen tettenek fertőjében, kap- kodott még egy szalmásrá, a gyöngéd tót gyermekek

A „FELVIDÉKI HIRADÓ“ TÁRCÁJA.

Délkeleti népelet.

Irla: Frank Zoltán.

— A »Felvidéki Híradó« eredeti tárcája. —

A »jocu«.

A »jocu« (olvasd: zsóik; értsd: tánc) a délkeleti vidék román népének egy évenként többször is meg- újuló mulatsága, de csak egyszer egy évben van tulaj- donképpeni sajátos értelme, affele mint a szvábnál a »Kirchweih«, vagy a magyarnál a »templom-napja« — átvitt értelemben — a »búcsú«.

Nos búcsú vagy templom napján van az úgyneve- zett: jocu. (Zsóik = tánc.)

Azt mondják: »madarat tolláról, embert barátjá- ról!« lehet megismerni. De egy vidék talaját és klímá- ját meg a rajta levő fauna és flóráról, szóban, fűben, virágban, állat és madárban, ez a külső képe az: arca!

Nos ez a megfigyelő szem egy nép jellegét is könnyen felismeri, annak a külsőkkel és külsőkben való megnyilatkozásánál: ruházatában és szokásában.

Szeretem én nagyon ezeket a természet és nép, avagy társadalom nyújtotta tanulmányutakat, a melyek mindenütt és mindenkinék egyaránt kínálkoznak bár, de kevesen veszik észre, vagy keveseket is érdekel a dolog.

Mikor egy városba először tetsem be a lábam, pár órai séta után félig meddig már is tisztába vagyok vele: »micsodás« hely.

Megtanít rá a ruhája, tolla; a külsejének a képe, népe, meg a kirakata!

A hol szép borbély üzletek, virágkereskedés, cukrászda, könyvkereskedések, elegáns és tiszta kávé- hazak és szállók vannak, ott meg lehet ugyan, hogy »paplanon ül« koltekezési is a lakosság, talán kissé flott is erkölcsben; talán kissé szabadabb a luxus is költekezésben, de ott mindenesetre minden gyakoribb- ságok mellett is, meg van az életnek kívül is, belül is a legfőbb zomanca: a műveltség!

Mikor ide vetődtem, első sorban meglepett, a kíváncsi keletet jellemző, általam »kukucskáló« ablak- nak elnevezett, itt a ucára kiszökkenős ablak, akárcsak egy üvegskatulyát tennének még fedélül a lapos, fallal egy színű ablakokra; meg a Balkánt jellemző fából épített kalitcszerű házak.

Aztán a keletnek heti vásárait meglepő sok elődai oláh cigány és pópa!

A sok mézes kalácsos és cukor árús sőt déli gyümölcs kereskedő és e kis város népével nem éppen egyenes arányban lévő két cukrász-bolt; de itt a nép már nagyon szereti mind azt ami »fényes« és »édes«.

Az édesessége családokat kirakata mellett aztán dominál a sok arany- és ezüstműves aránytalan számban, meg néhány Zulu országba illő kupi kék, rózsá-

piros, narancs sárga és tarka-barka virágú izléstelenül megrakott bolt-kirakata.

Csak hogy itt ez kell a magyarnak — akarom mondani — az oláhnak — s nem a munka avagy — az adó!

Aztán mennyi kifent arc, mennyi kikent haj! és mennyi fekete fog és idő előtt aszott ábrázatok!

Egyik vegyszé collegám megmagyarázta, hogy itt minden cseperedő lány, kész vegyész.

Az elől-hátul levő »Katrince« (kettős kötő) tarka- sága mellett uralkodó még itt főleg — a kendőzés is. Szercsika, só, vitriol, sósav és higany bámulatos vegyi procedúrájával csinál megánák itt a fahéjnép szépfítő szereket.

De meg is látszik korán, arcbróbn és csuf, tőredezett fekete fogán.

Csak ritka a csinos, pláne szép, közötté s az is csak igen-igen rövid időre.

Mert ez ország legtöbb és legfiatalabb nagy- maja itt s általában a délkeleti oláh vidéken terem meg. Aztán meglepi az embert itt eleinte a sok hajadon fővel máskáló oláh pór ember, ez itt a gyzás jele, mely így módón két hétig tart.

Hanem tulajdonképen a »jocu«-ról, a templom napjáról kezdtem el a mondogatást.

Nos hát a »jocu«-ra »Montán-Oravicáról« — mely bár 7 kilométer hosszabban teljesen összefügg — de a külön nagy községet képező és főleg román fuvaros

haja után. Neki sörögés kellett egy nagyhangú hazafias nagy tett, hogy elsimítsa minden viselt dolgát, kezdve Nyitratól Csacáig. Bizonyosan ő bolygatta meg ezt a sebet, hogy azok a sebek, melyekkel be van hintve egész multja, kevésbé fájjanak s kevésbé legyenek láthatók. S a már megkezdett művet örökölte talán Széll is. Ostroluczky is. a kiknek nem sikerült belőle kibontakozni.

Igy képzeljük a dolog állását. De ez nem zárja ki, hogy mindezek dacára nem jöhetne elő a kísértés, mert tudvalevő, hogy a túlbuzgó szolgák, akarván szolgálni gazdáknak, többet tesznek, mint a mennyit szárdékoltak uraik. El kell készülvén lenniük újabb kísérésre, mely köteleességeket róv ránk: mindent elkövetni, hogy a tót gyermekek vérel és testével a vásár lehetetlenül tétessék! Minden becsületes férfi és tisztességes asszony szent kötelessége, hogyha tudomására jönne valami a verszegény eme fondolatorai, azt azonnal bejelentse a nyilvánosságnak, hogy a széles világ megtudhassa a tetteket és neveket egyaránt. Masodszorban emberek kötelessége oktatni a népet, anyákat, atyákat s figyelmeltetni őket saját hűsük s gyermekeik lelkeinek eladásában rejlő alávaló szegényelteségre.

Papok! Vigyázzatok! Nektek nem szabad valami hasonló megengedni nálatok. Nektek kötelességek úgy óvni a gyermekeket, mint a kotlós csibét a karvaly ellen. Mert a szülőket utalatos, büjtogató és megvesztetett ágensek képesek megcsalni ígéretekkel elcsábítani vagy a »játékosnyság« hazugságával elámitani, vagy lehetnek felsőbb nyomás, fenyegetés aldazatai, mert tudjátok: minden lelkészért kap Heródesz 5 frtot! szent kötelességük tehát a szülőket felvilágosítani, megmagyarázni, láthatóvá tenni, mely halalos bünt halmoznak lelkeikre, midőn gyermekeiket mint marhákat árusítják. Gyamok, ti keresztiszülők, barátok, vérbellek óvjátok a gyermekeket a karvaly ellen. mely körülöpködi őket! Szegényes volna a kis rabszolgák újabb expedíciója az alföldi piacokra és szegény lenne ez nekünk is! Miért nem veszik el masok gyermekeit is? Mert nem adják oda! Nem találkozik oly alávaló, a ki saját hűsának s vérenek lenne lieferansa. Még a cigányasszony sem vesztetge el gyermekét! Jaj akkor, ha a vad sovínizmus újra rásúti a szegény bélyegét töt vidékeinkre! Vigyázzunk! Ha mi nem vétünk, nem fognak akaratos kísérleteket csinálnihatni gyermekeink testeivel és lelkeivel!

Igen jellemző e számban két hír is, melyekkel a magyar hazafias szellem konzervatív irányu ellen kíván csapást mérni a N. N. Az első »Barbarismus« címen a brassói iskolás leányok által használt szászszűn kakárda-tüntetés demontje, azt állítván, hogy mint szabadba használt ruhakön általában viselték e leányok piros és kék szalagot (és nem kokárdákat). De hogy ez ártatlan szalagot annyira felbőszítették a magyar Hermandádok, hogy hivatozással azon belügyminiszteri rendeletre miszerint: privát épületeket nem szabad egyébb, mint piros, fehér és zöld színű lobogókkal díszíteni, leszedette a gyermekek ruháiról a szalagokat. Irja továbbá a N. N., hogy a »D. Ztg.« ezt jegyzi

meg ezen esetről: Hát ilyen eljárással lehet-e kiero-szakolni a magyarság iránti szeretetet?

A színek ily üdvözölése által az ezeréves Magyarország nem-e állítja ki legrosszabb szegénysegi bizonyítványát? Mily gyengének kell lenni egy oly államnak, mely még a szalagokot is féli!

A másik hír ez: »Lengyel színház Varsóban. Az orosz kormány a Varsóban építendő új lengyel színházra 100,000 rubelt adományozott. És a mi szabad magyar hazánkban! tiltják a dilettans tót szini előadásokat!

Előfizetési felhívás!

Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőket, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, sziveskedjenek ez irányban mielőbb intézkedni.

Azon t. előfizetőinket, kik előfizetéseikkel hátralekban vannak, ezutal is tisztelettel kérjük, hogy hátralekkaikat kiadóhivatalunkba mielőbb eljuttatni sziveskedjenek.

A »Felvidéki Híradó« előfizetési ára:

Egész évre	—	—	—	—	4	frt
Fél évre	—	—	—	—	2	"

Kiváló tisztelettel

A »Felvidéki Híradó« szerkesztősége és kiadóhivatala.

HIREINK.

— A király köszönete a F. M. K. E.-nek. A király — a miniszterelnökség útján — köszönetet fejezte ki a F. M. K. E.-nek a trencsényi közgyűlés alkalmából hozta intézett hódoló tavratarára.

— Adományok az »Örök-imadás« templomára az elmúlt héten a következők r. kath. egyházak küldötték be adományait a gyűjtőbizottság pénztárához: a szklenői egyház küldött 3 frtot, a turáni 1 frt 20 kr., a vrickői 10 frt 35 kr., a nepcali 16 frt 85 kr. Ezerint a már eddig beérkezett adományok összege 148 frt 91 kr. tesz ki.

— Helyreigazítás Lapunk előző 38 ik számának »Adományok az örök-imadás templomára« a kezdeti közleményében a valcsai római kath. egyház gyűjtése 13 frt 37 krban volt nyomdhaba folyán-feltüntetve; a tényleges s hozzáem két ízben beküldött adományok voltak enek (6 frt 12 kr, és 17 frt 25 kr.) 23 frt 37 kr tesznek ki, s e szerint lettek elkönyvelve is. — Fehér Janos pénztáros.

— A »Turócmegei Nőegylet« alapító tagjai közé legújabbban belépett 50 frtos díjjal: Somogyi Gézáne úrnő ó nagysága. Az egytel elsőképe meleg hangú levélben nyugtatta a fenti összeget s köszönte meg az egytel humanus célját ily szép összeggel támogató úrnő nagylelkűségét.

— Örökös tag. A F. M. K. E. turócmegei választmányának átadott 30 frtall, Kolosy Be' kir. aleroldfelügyelő úr belépett az egyesületbe örökös tagul.

— A Ruttkái áll. el. iskolában f. hó 17 én szép ünnepély folyt le, a mennyeiben az intézet növendékei közül azok, kik az elmúlt tanévben a mag. arnyelvből haladásban, jó magaviseleiben s szorgalom ban leginkább kitűntek, szép jutalomban részesítettek.

Ugyanis Ruttkai Rath Péter, a kassa-oderbergi vasút vezérigazgatója az idén is ezretele az intézet iránt tapall jóindulatát s fennebbi célra 12 drb. értékes könyvet s 24 frt bocsátott az igazgatóság rendelkezésére. Az ünnepélyen részt vett az iskola gondnoksága s szép számmal közönség is.

— Rakitta Samu, a ruttkái állami elemi iskola tanítója, a vallás- és közoktatásügyi miniszter által ezen iskola igazgatói teendőinek végzésével megbízottat. Gratulálunk!

— Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Neovarl István parajdi tanítót a ruttkái állami elemi iskolához hasonlóképpen athelyezte.

— Hegedűs Sándor m. kir. kereskedelmiügyi miniszter, f. hó 24 én Iglerá érkezik hogy az iglői fapáriskola megnyitásával és a kassa-oderbergi vasutak nevelő és tápintézetének ünnepélyes felavatásával jelen legyen. Következő nap Krompachra rándul, hogy az ottani banya- és kohótelepek megtekintse 25-én valószínléig a szepesi püsköp vendége lesz; 27-én pedig Kassára utazik, hol megfogja tehtenteni az ipartelepeket és jelen lesz az új nemzeti színház megnyitásán is.

— Clair Vilmos, a F. M. K. E. új titkája már elfoglalta Nyitran a hivatalát, s most mutatkozik be az egyesület székhelyen lakó választmányi tagoknak, később pedig be fogja utazni a F. M. K. E. összes törvényhatóságait, hogy a választmányi vezetőseivel és működésével megismerkedjék.

— Ősz napjeyen. A tegnapi nappal elmúlt a nyár és beköszöntött az ős. Matól kezdve az éjjeliek hosszabodnak, ellenben a nappalok egyre rövidebbek lesznek.

— Baleset. F. hó 16-án egy Ruttkáról Zólyomba rokozó tehervonat Körnöcbányára fölött a blaufuzsi alagútból kijövet elütött a sínpáron átvézőt ösvényen haladó bányamunkást. A lejtén és labain súlyosan sérült ember a pályatest alatti patákba zuhant, honnan a vonatkésőr személyelet azonnal felszedte, a Körnöci állomáson jelentéstétel mellett adta ápolás végett. Miután egyrészt a meg nem engedett gyorsított vonatmenet, másrészt az aljáró korlát nyitott voltát emlegetik a baleset okául, a vizsgálatot megindították.

— Palugyay Gyula, Liptómegey közszeretelben álló aispensa f. hoban föltötte be 30-ik évét megyei tisztviselősködésének, s ebből az alkalomból mozaogalm indult meg vármegyéjében, hogy októr 2-án fenyes bankettet, faklyasmenetet és kivilágított rendezhessenek tiszteletére.

— Színészet Znióvaralján. A Znióvaralján működő Zombori-féle színtársulat most befejezte színi előadásait, melyeket mindvégig szépszámmú közönség látogatott, s így díszreterere vall a zniói közönségnek, hogy a magyar színészet napzamosait, úgy erkölcsi, mint anyagi támogatásban részesítették.

— Az első feokse. Igertünkön 53 képest közöljük a mult számunkban jelzetti szakácsnébal eredményét saját tudósítónk tollából. — Tudósítónk miután a belépti diást elhobbolta, a terembe lopozott, hol is a következőket sikerült neki konstataálni. Először is destillálatlan levegőt, mert vagy 70 »hőigymeny« volt jelen: névszártir 43 Zsuszka, 19 Marka, 7 Hanka, a többi vegyes. — A négyeseket »ancoltak volna de nem tudtuk s hozzá rendezőjük, egy aranyezgélyt szamozott spakus úr, megszökött, — az bevelt nem lehetett megállapítani, mert a befolyt összegből sokat elköcsönöztek s eltittak. — De azért mondhatni, fényesen sikerült a multság.

— Gazdát cserelő fürdő. Lőcsvei tudósítónk írja: Alsó-Tatrafüred a késmárki bank tulajdonat jepező

és földmívelő nép látta »Román-Orvidra« egy falusi román pór asszony invitált, (kivel egy ismerőssel együtt beszélgetésbe elegyegtünk s a ki szintén oda tartott) a következők módon:

Hajde nyacmu! — Hajde! . . . A mi annyit jelent:

Gyere német! — Gyere!! . . .

Népeleti hűség kedvéért elmondom, hogy itt mindenki, az oláh közép is nem magyart, de németet szid és minden nadrágos hatalmat és huncutságot is, minden nadrágos emberrel egyetemben németnek tart és következésképpen az »ördögnek« (la draku) szives kegyeibe ajánl.

Ez itt historikum.

Hanem jó izú nevetésünkre aztán még 6 csudálkozott, nem késvén annak nyilvánvaló szóbeli értelmit is adni:

— »Mit nevezsz uram!? . . . Ni! még nevet!

Nem magyarázgattuk, hanem vele mentünk.

R. Oravária ugyanis, a »Beserikához« — templomhoz.

A Beserika egy udvaron van a skolával (templom és iskola) körülvéve fekete sárga színű rácskerítéssel.

Mikor oda értünk, — a hová ez nap e hely és vidék román népe ünnepet táncolni és minden úri neje ünnepet bámulni indult — nekünk augusztus 1-e je, nekik július hó 19-ike és »Sz. Illé« — Illés napja — a templom vérszéntjének napja volt.

A délkeleti ég borús képet öltött ugyan, de a csendes hűség nagy volt s bár fityegtek az égen szem-du-

látomást az esőterhes felhők, rendületlen kitartással tömte meg egyaránt táncoló és bamuló is, szűfolasig a zöldgyepes és a templomot körülűtő, teplomudvart. Engem a néprajzi tanulmány csal ki.

No nem sokat tanultam, de egy megyőződed erősebb lett bennem.

Nincs hazánkban egyetlen egy nemzetisége sem, mely oly magasan — a rómaiót — akarja magát származtatni, mint az oláh, de nincs egy is, melynek conglomerát jellege egyúttal olyan historiai ingatag valóságban alapúna származásukat illetőleg, mint éppen ők.

Erómaiaskodó kultuszokkal immár oda jutottak, hogy az oláh úr, aki az előbbi affektája nyelvében, annyira máskép beszél, mert, hogy új jáz mint az egyszerű magyar urak, kinek következők mondatát: — haldoe nember, nem láttal delnóinket a méla holdolágnal erre andalogni??

A megszólított szobalekny magyarul kérte elmondani.

Szent igazság, hogy igan van ma a román ur a pórral, utóbbi nem érti a nyelvet.

S míg történtéleg hű származási — jellegük nincs, megyőződtem a látottakból, hogy nincs sem ruházataikban, sem szokásukban megnyilatkozó eredeti nemzeti, kizárólagos jellegük.

Ruhájuk tarka-barka; szeretik a riktó színt, főleg a sárgát és a nók a drága szemeket. Kettős kötőjük

nél, a gazdagabbnak fekete bársony, aranytánu szálal.

Nyakukban szinorra fűzőt, ezüst, aranyezépek; volt kinek nyakában 8—10—15 drb magyar, nagy 8 forintos arany 5—600 frt értékben lógott.

A férfiak afféle magyaros mellénynek kedvelt színe a »vadgalamb kék« nagy, vastag, jellegnélküli ága-bogas kivarrással.

Hosszú, úri háló ingyszerű ing, himezve, és ódon, rendszerint kék-sárga övvel keresztül kötve.

Az tán férfi és nő egyaránt, a nemzeti booskörtől a bársony cipőig, a sárga turista, fűzős cipőitől kezdve a fekete ráncos bőrcsizmáig, hord itt mindenfélé, a cipő-művészet minden változatában.

Nincs allandó jellege sem színben, sem formában, de semmiben ruházatunknak, híjavál annak a kel leme külső öszhangnak, mely az embert magyar vidékeken úgyiszólván vidékenkint, sőt helysegenkint is megleg, gyönyörködtet.

Kétéfle táncukat láttam; lassú ütemű, afféle melábus, vontatott nőtára; ráz egyhanguan hatott, pedig szeretem a nótát nagyon.

A »jocu« és »ardelean« (erdélyi tánc) járta.

Az első a sormagyar, a másik a kormagyar súrrin elesztet motívumaival.

Még két más nemzeti táncuk is van; a »Hóra« és a »Kaluszór« (mit a »tót pozabucskia« bottal, csörgökkel, de azt nem jártak).

Azt hiszem, hogy ebből nem annyira a résztveők kedélye, mint inkább a teplom nyer, mert napi

1841. sz. tk. 1899.

Arverési hirdetményi kivonat.

A znióváraljai kir. járásbírósg mint telekönnyvi hatóság közhírré teszi, hogy Medved Szilárd végrehajtónak Schwarz Józsefné sz. Hogh Erzsébet végrehajtás szenedő elleni 60 frt 84 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a znióváraljai kir. járásbírósg területén lévő Szklenő községben fekvő a szklenő 333. sz. tjkvben A. I. 1-30. sor. sz. a. foglalt B. 2. t. a. fele részben Schwarz szül. Hogh Erzsébet nevére írt ingatlanra az árverést 419 frtban ezen megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi november hó 24-ik napján d. e. 10 órakor Szklenő község házáán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási aron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becs. illetve kikiáltásiárának 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes érték papírban kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881: LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbírósg mint telekönnyvi hatóság, Kelt Znióváralján, 1899. évi augusztus hó 16-án.
Dr. Bedő Béla, kir. aljbíró.

1899. évi 3227. szám.

Arverési hirdetmény.

A zarnócai m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó Geletnek, Bars, Szklenő és Repistye községek határaitban lévő, és a m. kir. kincstár tulajdonát képező, főleg kwarc kisebb részben trachyt porphyri malomkőbányák 1900. évi január 1-étől 1904. évi december hó végéig tehát 5 évre terjedő időtartamra 1899. évi október hó 9-ik napján reggeli 10 órakor az alóírt erdőhivatal helyiségében nyilvános árverés útján bérbé fognak adani.

A kikiáltási ár a különféle kőtermények alapraiból áll, mely alapárakra az ajánlatok között százalékban teendők.
Az alapárakból eredményezendő kincstári évi jövedelem 1200 frtnál kisebb nem lehet.
Az alapárak jegyzéke kívánatra póstával bérmentlenül kiküldetik.

Az árverési és szerződési feltételek az alóírt erdőhivatalnál bármikor megtekinthetők.
Utóajánlatok el nem fogadhatók.
Zarnócan, 1899. évi szeptember hó 8-án.

M. kir. Erdőhivatal.

1899. évi 3734. szám.

III. Árverési hirdetmény.

A jalmi m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó C. üzemosztály IV. vágs. 54 és 55 osztagokban „Mocsjarcoc” nevű erdőrészben mintegy 126.6 hekt. holdon lévő alárendeltek minőségű 463 drb. tölgy és csertölgy 1887 drb. bükk és gyertyán, és 386 drb. nyír és nyárfa t. évi október hó 10-én délelőtt 10 órakor ezen erdőhivatal irodájában tartandó nyilvános árverés útján eladatni fog.
Kiszállítási határidő 1901. april 1-ig.
Kikiáltási ár 926 forint 60 kr.

Versenyzők figyelmeztetnek, hogy bánatpénzül az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-a-ka az árverező bizottság kezeihez leteendő, vagy pedig szabályszerűen kiállítandó zárt írásbeli ajánlathoz csatolandó.
Az árverési és szerződési feltételek az alóírt erdőhivatalnál megtekinthetők.
Utóajánlatok el nem fogadhatók.
Zarnócan, 1899. évi szeptember hó 20-án.

M. kir. Erdőhivatal.

Bejegyzett védjegy: VAS LOVAG.

VALÓDI FONTOS háziasszonyoknak!

VALÓDI LINOLEUM PADLÓZOMÁNCZ minden színben.

Minos többé ragadós szobapadló! Linoleum padlózománcz egy óra alatt keményre szárad, gyönyörű fénye van és elérhetetlen tartósságu.

Többeszer megterítve, hogy az EISENSTÄDTER-féle Linoleum helyett utaztatottak kapnak a verő, EISENSTÄDTER-féle verő közzömésget, hogy mindig is csakis EISENSTÄDTER-féle Linoleumot kaphjan a vas lovag védjeggyel.

LAKK-ÉS FESTEKGYÁR EISENSTÄDTER TESTVÉREK, BÉCS.

Turóc Szt.-Mártonban kapható: Fischer Adolf, Graber Miksa és fia és Soltész L. uraknál.

SEIFERT JÓZSEF
esász. és királyi udvari fegyverszállító
POZSONY, Halászkapu-utca 4.
Inrerurbahn telefon 252. szám.

ajánlja dús raktárát
Henri Pieper eredeti
DIANA fegyverekből,
ugyszinte
RATIONELL (kakasnélküli) fegyverekből.
Krupp Frigyes-féle
különleges acélcsövű fegyverekből
eredeti gyári arakon.

Ezen fegyverek a jelenkor legmegbizhatóbb és legjobban lövő vadászfegyverei s kimerítő leírással, valamint számos előkelő vadászatokéval és hivatásos vadász referenciájával, ugyiszinten **arjegyzekekkel** készséggel rendelkeznek.

Kész vadásztöltényeket pontosság és megbízhatóság, osztr.-magyar igen finom vadász- és célbűvő porral, ugyanígy osztr.-magyar füstnélküli vadászporról töltve, szállított bármikor pontosság és frissen töltve, minden kaliberűhöz a legelősebbi áron, továbbá

Eredeti Eley-töltények osztr.-magyar füstnélküli 16-porról töltve — szerélt vagy anélkül — 12. és 16-os kaliberűhöz állandóan kapható.

Vadászati, utazási és sportkülönlegességek.

Fenti egész kitiinteztetett:
a m. kir. földművelés, ipar- és kereskedelmi miniszterium által 3853. sz. a. Budapest 1883. december 1., a m. kir. honvédelmi miniszterium által 5219. sz. a. Budapest, 1882. okt. 15., a cs. és kir. hadügyminiszterium által 3686. Abih. 7. sz. a., Bécs 1881. december 17., a cs. és kir. honvédelmi miniszterium által 3034-372. IV. sz. a., Bécs, 1882. március 16., a m. kir. kereskedelmiügyi miniszteriumtól, Budapest, 1897. április 2-án.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszma a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉZ JÓZSEF, GOLDZIHNER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR közreműködésével szerkesztette

MAR CZALI HENRIK

Mintegy 2500 szövegkőppel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal 50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, czójában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar irodalmi nyujtja a magyar közönségnek az életkönyvet, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez.

Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásműveléssel a Világtörténet egy olyan kicsinyített historial muzeumot nyujtanak az olvasóknak, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerzeni. Ezek a nagy europai muzeumokból, családai és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemkekkel egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értékét adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfinyosabb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzedéket minden művelőjének tanítója barátság, tanácsadója, minden nri háznak órássága legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Révai Testvérek irodalmi intézet részvételével

Teljesen azonos mozzatok, ár és részletfizetések mellett kapható Moskóczi Ferencné könyvkereskedésében Turóc-Szt.-Márton.

Tájékoztató képes prospektus mutatónyfüzet ingyen és bérmentve küld a mű kiadóhivatala Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizetők gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Turóc-szt.-mártoni Magyar Nyomda — Moskóczi Ferencné.